

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Az iskola.

Egyik pedagógiai folyóiratunkban olvastuk:

„Mióta csak iskolákról beszélhetünk, soha így keveset és így rosszul a tanulók nem tanultak, mint a jelenben”. Ez a megállapítás a világháború egyik legveszelebbes következményének kifejezése, annál is inkább, mert amit idéztünk az oktatás eredményéről mond, ugyanazt kell mondanunk az iskolai nevelésről is. — Egyetemes értelmezésben véve az oktatás lényegét, célját abban találjuk, hogy egyik nemzedék a maga kultur-kincsét átadja a következő nemzedéknek. A kultúra kincseinek ezen átszármaztatása a család, s egyéb szociális alakulatok mellett mind inkább és inkább az iskola feladata lett. S ha most csak egyszerűen szembeállítjuk a „kultúra” és a „háború” fogalmát, tartalmuk szűró ellentétessége pregnánsan feltűnteti azt a lehetetlen helyzetet, melybe a háború az oktatást, nevelést, tehát az iskolát sodorta. E nemzedék immár negyedik esztendeje, szellemi és fizikai energiáinak teljes megfeszítésével csak azon fáradozik, hogy minél több emberéletet pusztítson el, s így minél nagyobb mértékben pusztítsa, faragja az egyetemes emberi nem lélettökéjét, a kultúra ter-

mészetes alapját és anyagát. Bár látszólag a háború milliók tömegmozgása, valójában alkalmat, sőt kényszert jelent az egyéniség legszélsőségesebb érvényesüléseig; embertársának megőléseig. Az egyéniség féktelen, garázdta, telhetetlen érvényesülése nem marad a hadba kelt milliók kizárólagos tulajdonsága: a négy háborús esztendő alatt „hadsereg” és „hinterland” egy táborba kerültek a korlátlan egyéni érvényesülés gyakorlásában, az önzés hitvallásában. Az önzés azonban a kultúrának legsötétebb negatívuma; a helyesen értelmezett kultúra azt jelenti, hogy az ösztönei felé emelkedett, tehát igazán szabad egyén a mások, a köz boldogításában találja meg a saját boldogságát is. Ugyan ki törődik ma a mások javával és boldogságával? Hol van, hol érvényesül a híres humanizmus, melyet a XIX. század racionalizmusa oly nagyképpű fenhéjazással tett meg az emberiség egyedül észszerű vallásának a christianizmus helyett? Azok a nemzetek, amelyek a eszméletességig csepögtek a humanizmustól, az amerikaiak, angolok és franciák, még ma is kinosan fellívoltanak, ha a békét emlegetik, mely leigázó gögük megsegyenülését jelentené. Ha tehát a mai nemzedék ágyúval, puskával, rágalommal és gyűlölködéssel pusztítja napról napra mindazt a kulturkincset, melyet évezredek

munkája, szenvedése rá örökül hagyott: mit teygen, mit tehet az iskola? Tán útjába állhat a rombolás kétségbeejtő vak dühének? Képtelen rá! Az iskola lehet előkészítője a milliók megmozdulásának, de a felindult tömeg árja őt is magával ragadja, őt is az a szellem hajtja, mely a népmilliók cselekvésének irányát meghatározza. Vagy tán az iskolák tanítószemélyzetében reménykedünk? Javarésze beleolvadt a táborba kelt tömegek szürkeségébe, s ha tán nem is feledkeztek el szent hivatásukról: munkájuk jelenleg elveszett az iskolára nézve. Az itthonmaradtak a kétszeres munkában, a megélhetés küzdelmében, de leginkább az iskola értékszínvonalának ilesztő súlyedését elhárító fáradozásban kimerültek, elkeseredve, ép oly keveset tehetnek a világgzüllés ellen, mint a partmenti fűzfák a tengerre terjedt áradás ellenében. Az önzés, a konjunktura kihasználásának rút szelme a közoktatás egész rendszerét megfertőzte, úgy, hogy az iskola színvonalának erkölcsi tökéjének szinte hivatalos súlyesztéséről beszélhetünk. A tanévet elégséges ok nélkül rövidítik, a „hadi vizsgák” intézményével neveltségessé teszik az iskolai munkát és figyelmet, s az ezekre vonatkozó intézkedések is későn, kapkodva, többszöri változtatásban jelennek meg, úgy, hogy amit az előre való

Az egyház szociális tevékenysége.

Irta: Dr. Hirschler József.

Magasan járó gondolatok ragyogtak föl az elmúlt státusgyűlésen Farkas Lajos dr. indítványának tárgyalásánál, mely a státus ügykörének szociális irányú kibővítését célozza. A sok szép gondolat közül a legszebb volt az az alapgondolat, hogy a szociális kérdések körül lelkesen fáradozók a sok-sok jóbarát és szövetséges mellett különösen egynek a segítségére számítanak, különösen egynek a szövetségét óhajtják és kéri, és ez az egy: az Egyház.

Nélkülözhetetlen a szociális kérdések megoldásánál ez az egyház, mindenekelőtt azért, mert más hatalmak törekvéseivel, céljaihoz és intézkedéseivel csak ez az egyház adhatja meg az igazi ihletet, lelket és lendületet.

Hitünknek nagy erőforrásait nem temette maga alá az összeomló ó-kor. A

középkori hitélet pazar szimpompája sem halványult el magával a középkorral. Hitigazságainak missziója a mi időnknek is szól, sőt talán jobban, mint máskor.

És ez Egyháznak Krisztusa és annak élete apothéozisa a szociális szeretetnek és tevékenységének, egyben legjobb iskolája is. Mert ez a Krisztus olvas az éhező szeméből, mely kiáltja: adj kenyeret. Olvas a bűnös lélekből; mely felsír: bocsásd meg bűneimet. Érti a hordágyon kinlódo betegnek nyögését: szabadíts meg a gonosztól. És ez a Krisztus felel is: Misereor super turbam, megindul a szívem. És ezzel megadja az alaphangot a karitás nagy énekéhez.

És ez a fő, és nem a pénz. Az államnak is van pénze, de vajjon van-e mindig szíve, Krisztusi szíve?

Sok szegény lett hitetlen, mert elvesztette hitét az emberben; hogy vannak-e még jó emberek. Sok nyerte vissza: mert találkozott egygyel, kinek kevésbé pénze, hanem inkább szíve volt.

És ez a krisztusi szociálizmus titka, hogy szemem Veronika szeme legyen, ki észrevegym, hogy mire van szüksége. Ha igaz van Richternek a német költőnek, hogy leghitványabb az a férfiú, ki a nőben nem édes anyját látja, igaz van az egyháznak is, hogy leghitványabb az a keresztény, aki a nyomorultban nem a keresztet hordozó Krisztust látja.

Azért lép fel a XX. században oly lendülettel Krisztus-szíve tisztelete, mert Krisztus szíve kebelén a nap, a krisztusi szeretet napja, mely szétküldi sugarait és szeretettel hódít. Krisztus vallását vérrel terjesztette, Mohamed is vérrel. Csak az óriási különbség, hogy Krisztus a magáéval, ez pedig a máséval.

Ki szentelte meg a bölcsőt és a munkát és hirdette az önzés legyőzését, ami alapja és előfeltétele minden szociális munkának? Ki keresztelte meg a hétköznapi munkáját a vasárnap gondolatával, hogy legyen édes a munka és szent a pihenő? Ki mérte az időt az örökkévalóság mérlegén, hogy

Oberbauer A. utóda Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

biztos számítás, beosztás még esetleg megmentene, azt is megtépik a rendszerelenség, elkedvtelenedés tüskéi és bozítja. Félve gondoltunk arra a nemzedékre, melyet a középiskola a háborús esztendő alatt kibocsátott.

Azt hisszük, hogy a tábori életből kiélt szívvel, nagyzó, követelőző modorral, üres, hiú elmével térnek vissza, s a kibékülés enyhülete helyett a társadalmi harcok sivárságát hozzák reánk. Bizonyos, hogy a sajtó után az iskola lesz az első intézmény, mely homlokterbe kerül. Készföldjünk, résen legyünk!

b.

A békeség fejedelme.

Wilson mester megint beszélt Abaij-szántón vagy Baltimorában, vagy hól, s megint előszedte a szokott jankeei szerénységet. Ezúttal kijelentette, hogy ő fogja megadni a békét a világ népeinek. Ez az ő legszilárdabb elhatározása. Neki ez az isteni küldetése, hogy örök békét adjon az emberiségnek. Az isteni küldetés diplomáját ugyan nem mutatta be, de az természetes, hogy ha egyszer egy jankee s pláne elnöki jankee kijelent valamit, az égiek saját jól felfogott érdekükben tartoznak hozzájárulni. Valamikor Bethlehemben napvilágot látott egy kised, aki Isten fiának vallotta magát s be is bizonyította, hogy az. Ez az Isten fia is hirdetett békeséget, olyant, amilyen a világ nem adhat. Át is alakította a világot tanításával, de ama kijelentésre még ő sem vállalkozott, hogy az örök békét adja a halandóknak a háború kizárásával. Nem azért nem, mintha az ő isteni tanai nem tudnák azt megadni a társadalomnak, sőt, épen csak

az ő erkölcsi elvei hozhatnák meg az emberiség legmagasabb kulturáját, amihez nem kell lövészárok és gépfegyver. De Krisztus urunk jól tudta, hogy az emberek nem fognak neki engedelmeskedni. Amint-hogy úgy is történt. És most előáll Wilson úr, hogy ő majd diktál s átalakul a föld képe. Sokszor úgy elgondolkoztunk: vajjon ezek az emberek csakugyan olyan jók mint amennyi eszik hiányzik? Elgondolkoztunk, hogy vajjon ha normális viszonyok közt mondana valaki ilyet, nem szálitanák be a legelső elmegyógy-intézetbe? És mennyire megható ez a círküsi szerénység! Hogy Ő, az a bizonyos, Ő, ő adja meg a békét az emberiségnek! Meg se fordul gondolatában, hogy hátha nem fogadják el az ő kotyvasztékát? Mert kettő áll ám a vásár: Wilsonon s méginkább az emberiségen. Hátha mi azt mondjuk, hogy nekünk nem kell az ő gyártmánya? Mert hogyan avatkozhatik bele valaki olyan nemzetek ügyébe, amelyeknek történetéhez, hagyományaihoz, viszonyaihoz, állami berendezéséhez csak annyit ért, mint az a bizonyos vármegyei alkalmazott a harangöntéshez?

Kedves Wilson, nyugodjék meg, kigyelmed nem fogja a világnak a békeséget megadni.

HIREK.

— **Kinevezés.** Bochkor László a szt. Ferencrendből visszatért és Topánfalvára neveztetett ki adminisztrátornak

— **Oltáregyleti hír.** A központ a kifosztott templomok javára tagjai között 240 koronát, az egylet javára szintén 240 koronát gyűjtött; beérkezett: alapszabá-

lyok áraban Kolozsvárról 24.87 K., tagsági díjban Egrestől 42.10 K.; Ujtusnádról 80 — K.; a helybeli Népbank adománya 100.— K. Ujtusnádra rendeltünk 486 kor. értékű egyházi ruhát.

— **Kápolna megáldás.** A katonai kórház új kápolna helyiséget kapott. A régi és szűknek bizonyult kápolna helyett tágas termet rendeztek be az istentiszteletek megtartására. Az új helyiség ünnepélyes megáldása vasárnap, április 14.-én délelőtt történt az orvosi kar, ápolók és beteg katonák jelenlétében. A megáldást főpásztorunk megbízásából Balázs Ferenc prelátus-kanonok végezte, aki megható beszédet intézett a jelenlevőkhöz, azután pedig szent misét mondott. Hettyey fő-törzsorvos megígérte, hogy új oltárképet fog szerezni s a régi felszerelést is újjal fogja kicserélni.

— **Gimnáziumi látogatás.** Csengerly János dr., a kolozsvári egyetem nagy tudású tanára főgimnáziumunknál hivatalos látogatást végzett a tanker. főigazgató helyett. A kiváló tudós különös örömmel jött ide, nemcsak azért, mert lelkes munkása az oktatásügynek, hanem azért is, mert lánya, veje és kis unokája jelenleg városunk lakói, s a nagyapák mindig szívesen mennek oda, ahol a kis Anikóék kergetik a pillangót s építik a homokvárát. A h. főigazgató elismerését fejezte ki a látogatás és tapasztalatok.

— **Adomány.** A helybeli Népbank r. t. az az Oltáregylet javára 100 koronát adományozott. Köszönettel nyugtázza az egylet vezetősége.

— **Eső.** Végre hozzájutottunk. Már egészen el is feleltük, hogy milyen a formája, milyen is az, mikor az eső esik? Hónapok óta még felleget is ritkán láttunk s ha jöttek is, eltűntek nyomtalanul, mintha nem is az öntözés lenne a kötelességük.

legyen az az idő értékes és az a munka egy örökkévalóságban eredményes? Jézus, aki szent nevének öt betűjével ölelte át a világot s kiről Calderoni oly szépen írja, hogy minden betűje nevének a szenvedők egy-egy segítsége. Az ő egyháza a megváltottak egyesülete, az Úr szíve szerint való legideálisabb szociális intézmény és egyesülés. És ez egyháznak tagjai a 14 segítő szentnek modern kiadásai: az irlgmasság hét testi és hét lelki cselekedeteivel.

Nélkülözhetetlen a szociális kérdések megoldásánál ez az egyház azért is, mert világot átfogó csodálatos szervező erejénél fogva csak ez az egyház tömöríthet rendületlen táborda kitaró és önzetlen erőket. Amint táborda tömörítette és zárdákba állította s a gyermekvédelem apostolaivá avatta a szerzeteseket és apácákat Nyugaton ép úgy, mint a messze Keleten. Az egyházé egy Xavéri szt. Ferenc, ki Goá utcáim csöngetyüvel hívja össze a szegény gyermekeket, egy kalazanci szt. József, Szt. Ignác, néri szt. Fiülöp Rómában, De la Sall keresztény iskolatestvéreivel, Reimsban, magyar szt. Erzsébet Eisenachban, pauli szt. Vince Párisban, Don Bosco Turinban és a névtelen hősök legiói széles e világban, a legkülönfélébb keresztény egyesületekben és társulatokban a mi időnkben is.

Nélkülözhetetlen végül ez az egyház a

szociális kérdések megoldásánál azért is, mert a szociális kérdések megoldása terén igazi kipróbált tekintély csak ez az Egyház lehet.

Mert ez az egyház e téren nem újonc. Az egyház volt az, amely már életének legelső megnyilvánulásakor e gondolatokat nemcsak fölvetette, hanem azoknak nagy, túlvilági súlyt adott, azokat érzékel és imponáló erővel a megoldás felé vitte és szükség szerint meg is oldotta.

Nem minden, amiről az új idők fennen hirdetik, hogy új, tényleg az is. Nagyban és kicsinyben átlag régi idők örökségén élünk. Sok esetben csak a dallama az új, a szöveg a régi. A tudomány, mely oly nagyra hágott, csak régi munkák eredménye. Csak mikor az emberiség saját csontjaival töltötte ki a mélysegeket, teremtett kulturát. Mi a művészet? Mik a mai felekezetek? Sőt mi a mai divat? Így vagyunk a szociális gondolatlallal is. Az emberiség általános helyzetével való érzés, részvét, önzetlen szolgálat a felebaráti szeretet nagy kérdésénél: ez és sok minden egyéb, mit egyszerűen szociális kérdésnek nevezünk, ma nem karácsonyi ünnepel: születésnapot, legfeljebb husvétot: feltámadást. Nem lelencygermeke a mai kornak, hanem királyi sari, melynek családfája gyökereivel abba a földbe mélyed, ahol az Úr proklamálta a nagy parancsot: szeressed a te Uradat Istene-

det mindenek fölött és felebarátodat mint tenmagadat. Ahol hirdette: jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtak vagytok és én megkönnyítem terheteket. Ahol az Úr kiáltotta: engedjétek a kisedeket hozzám jönni. És magna chartája a hit és a szociális munka között fennálló viszonynak szent Pál nagy szava: aki nem viseli gondját övének és hozzátartozóinak, az megtagadta hitét, az rosszabb a hitelennél.

Akik tehát ma oly nagyra vannak szociális problémáikkal és terveikkel, elefejtik, hogy amikor belevágják az ekevasat e földbe, a talaj, amelyen állanak, az egyháznak évszázados földje. Ezeknek szól a próféta szava: „kijavítottátok a falakat, megreparáltátok a csatornákat és teletöltöttétek a ciszternákat, de az Urat, aki mindezt nektek adta, elefejtettétek. . . Ettétek a mannát, de hogy honnan hullott, arra nem gondoltatok. . . Egyiptom lakói is öntöztek kertjeiket a Nilus vizével anélkül, hogy tudták volna, hol vannak ennek a viznek forrásai.

Csöndben hallgattam a státusgyűlésen elhangzott beszédeket és gyönyörködtem azokban. És lelkemben megszületett a gondolat, hogy a „Közművelődés” hasábjain szót kérjek én is és egyszerű szavakkal reámutassak a legnagyobb szociális munkára: az Egyházra. Megszólaltatom mindazokat a forrásokat, amelyek az egyház melegen érző szívéből fakadtak

Fák, fűvek, vetések szomjas fővel álltak a fullasztóan poros levegőben s várták a drága cseppeket réges rég óta, amíg végre megérkeztek. Nem nagy adagban, de több versben kaptak egy-egy kis öntözési vetéseink s a természet egyszerre élénk zöldbe öltözött. Még az erdők fakó ruhája is megszínésedett s csak napok kellene hozzá, hogy megint zöldbe boruljanak. Ugy látszik, hogy országos jellegűvé vált ez az időváltozás Lloyd George legnagyobb bosszúgására, mert így kiéheztetési kilitásai megint befagytak s reméljük, hogy továbbra is befagynak.

— **Pályázati hirdetés.** A marosjáromon szervezett plebániára pályázatot hírdetnek. A pályázó egyházmegyei, zsinatvizsgás papok folyamodványait elrajzi adataik kíséretében legkésőbb május 20-ig terjeszték be a püspöki hivatalhoz. Javaldalom 1600 korona.

— **Missiói egyletnek** az udvarhelyi espereskerület 46 koronát küldött be mint tagsági díjat. Az egylet tagsági díja 2 kor.

— **Okos gondolat.** A Múzeumok és Könyvtárak Országos Igazgatósága megkeresést intézett a püspöki hivatalhoz, hogy a plebániái könyvtárak könyvészeti vagy irodalmi szempontból műbecsel bíró értékes könyveit vegye központi kezelésbe. Nem tudjuk eléggé helyeselni ezt az okos gondolatot. A plebániák nagyon sokszor cserélnek gazdát s a könyvtárak mint fundus instruktusok mennek kézről kézre. A legtöbb plebános az átvételnél nem néz utána, hogy megvannak-e az indexben felvett könyvek? Aztán ha utána is néz, mi legtöbbször az eredmény? Nem tud nyomára akadni a hiányzó könyveknek, mert az előd egyszerűen azt mondhatja, hogy már akkor is hiányoztak, mikor ő átvette a plebániát. Így tehát az elkallódás nem lehetetlen. Nagyon helyes

és szociális tevékenységét megtermékenyítették, irányították. Előveszem főképp a zsinati határozatokat, ez ősz forrásait az ősi keresztény hitéletnek és azokból olvasom ki, mit tett az egyház a szegény anyák, gyermekek érdekében. Hogyan védett gyermeket, mikor védte annak életét csirájában, küzdött annak meggyilkolása, kitevése, eladása ellen. Hogyan küzdött intézkedéseiben, hogy megakadályozza a gyermekhalandóságot. Hogyan szabályozza a bábakérdést. Reámutatok azután az egyház gyönyörű anyas és gyermekvédelmére, amint az megnyilvánul szinpopás liturgiájában, kegyelmi életében és ünnepekörében, páratlan pedagógiájában, pazar művészetében, dús, gazdag és kiapadhatatlan szerzetesi és egyesületi életében. És inkább az első idők látyolát akarom szétvonni, hogy teljes szépségében álljon előttünk az az Egyház, melyet krisztusi jegyese gránitnál és porfirnál keményebb sziklára állított, hogy legyünk büszkéek reá, örüljünk neki és kövessük.

Amit pedig mondok, azt nem mind a magaménak vallom, hanem bevallom őszintén, hogy magam is máshonnan vettem. Csak egy gondolat vezetett: ami nekem gyönyörűségemre volt, talán másnak is gyönyörűségére szolgál.

(Folytatjuk.)

lesz hát, ha a közkincesek megtartásáról s biztosításáról gondoskodunk. A Battyáneum teljesen alkalmas e célra. Így a biztosítás el van érve s a Batthyáneum is gazdagszik esetleg ritka értékű könyvekkel.

— **Az egyház a kultúráért.** A kormány által nemrégiben közzétett adatok szerint a magyar kath. egyház a főpapok és szerzetesrendek által alapított iskolák által a közművelődés emelésére eddig 66 millió 809.792 koronát tett le és fentartásukra 14.116.744 koronát áldoz évente. A statisztika szerint: középiskolákban fekszik 33.262.557 K., két jogakadémia alapítási költsége 400.000 K., 31 hittudományi főiskola alapítás-költsége 8.100.000 K., felső leányiskolák alapítási költsége 577.235 K., 42 tanítóképző alapítási költsége 5.040.000 K., polgári iskolák alapítási költsége 10.440.000 K., népiskolák kezgőri költsége 14.000.000 K., összesen 66.809.792 K. A fentartási költség évente a következő összeget emésztí fel: a középiskoláknál 6.227.044 K., két jogakadémiánál 200.000 K., 31 hittudományi főiskolánál a szeminaryumokkal 1.550.000 K., 42 tanítóképzőnél 1.260.000 K., a polgári iskoláknál 2.610.000 K., a népiskoláknál 2.100.000 K., összesen 14.116.744 K. Ide megy tehát az a sokat irigyelt egyházi vagyon.

— **Harangok vándorútja.** Úgy értesültünk, hogy a tövisi róm. kath. templom egyik harangja jelenleg a magyarigeni ref. egyháznál teljesít szolgálatot. A dolog úgy történt, hogy a tövisi kath. templom harangjait rekvirálták, de bevonultatták a magyarigeni ref. templom harangjait is. A télen aztán csodálatos módon felkerült a tövisi harang az igeni toronyba. Miféle intézkedés folytán történt ez, nem tudjuk. Nem nyomhatjuk el azonban ilyenforma gondolkozásunkat: Vagy szükség volt arra a harangra a hadvezetőségnek, vagy nem. Ha szükség volt, akkor hogyan jutott az a harang Magyarigenbe? Ha nem volt szükség rá, akkor miért vitték el? Csak azért, hogy Magyarigennek adják? De hát akkor miért vitték el a magyarigenit?

— **Utrombolás.** Eddig a várost és várat összekötő sétaútat, az úgynevezett glacis-t csak gyalogjárók használták, amivel az út természetesen nagyon megkímélődött. Nem is bonyolították le rajta szekérforgalmat soha, mert csak gyalogjárók számára készült. Ujabban azonban a katonaság szekérgözközlekedésre is kezdi használni. A háborúval sok mindent meg lehet magyarázni és okolni. De hogy miért kell katonáknak számariszkerükkel épen ezen az úton parádézni, ez olyan misztérium előttünk, mint Cernin távozásának az oka.

— **Kath. Gyermekvédelem** céljaira az udvarhelyi espereskerületi papság 46 kor. küldött be a kézdiorbói espereskerületből pedig ugyan ezen célra 85 kor. érkezett. Midőn e helyen a befolyt összeget nyugtázom, egyben kérem a kerületeket, hogy koronagyűlések alkalmával a gyermekvédelem ügyét felkarolni s a begyűlt adományokat mielőbb elküldeni szíveskedjenek. Balázs Ferenc egyhm. igazgató.

— **Politikusaink a kepe megváltásáról.** A marosi esperesi kerület felső része (Szt. föld) március 22.-én üdvözölte Ugron Gábor királybiztost és Györfly Gyula

dr. orsz. képviselőt. Az elsőtől, mint magas állásban levő székely embertől, az utóbbitól, mint a kepe megváltás lelkes harcosától kérte, hogy a székelyeket törekedjenek ettől a rettenetes tehertől felmenteni. Mindketten készségesen ajánlottak a legmesszebbmenőbb támogatásra. Ugron Gábor a többek közt ezt írja válaszában: Biztosíthatom önöket arról, hogy mint Erdély királyi biztosa minden jogos és igazságos érdekük harcosa leszek és egyik főfeladatomnak ismerem a kepe megváltás törvényes rendezését.

Györfly Gyula dr. hosszabbban válaszolt az üdvözlőre. Mint közérdekű dolgot közöljük levelének következő részletét:

Politikai és közéleti működésem tulajdonképpen egy koronagyűlésen vette kezdetét. Az alsziki papságnak 1882-ben tartott ősi koronagyűlésére — laikus létemre — meghívást kaptam s azon meg is jelentem. Ekkor ott határozottam el, hogy engemet státuszgyűlési tagnak megválasztanak. Meg is történt, s én azóta egy pillanatra sem feletem el, honnan indultam el göröngyös útamra, — és soha egy pillanatra sem lettem hűtlen azon eszmékhez, amelyekért a koronagyűlés oly megzisztelő módon fordult felém. Közéleti véres-verejtékes küzdelmeim tanuskodnak erről! Most ezuttal is csak hű maradtam multamhoz és önmagamhoz. Teljesítem kötelességemet a lelkiismeretem parancsára úgy, ahogy a jó Isten ezt tudnom engedi, nem félve a gáncstól és nem számítva az elismerésre.

Ezuttal azonban kivételesen jól esett a kerületi papságnak ily solemnis módon történő megnyilatkozása, mellyel működésemet elismerni kegyeskedik, mert onnan ered, ahonnan kiindultam és azt bizonyítja, hogy a belém helyezett bizalom még soha meg nem csalódott s hogy a koronagyűlés most is mellettem van és támogat.

Engedje meg a Mindenható Isten, hogy az üdvözlettel kitüntetett esemény eredményes is legyen úgy, a mint a képviselőház egyhangú határozata folytán remélni lehet s elhozhassem a koronagyűlésnek a megváltott képét.

— **Felvétel tanítóképzőbe.** A csiksomlyói r. kath. tanítóképzőbe a jövő évre való felvételért a f. évi június hó 15.-éig kell a felszerelt folyamodványok az igazgatóság-hoz beadni. Az internátus összes helyiségeit a katonaság kórháznak foglalta le. Emiatt bizonytalan, hogy még a jövő tanévben is meg lehet-e nyitni az internátust.

Addig a növedékek magánlakásokban helyezkednek el. 1

IRODALOM.

Légy erős! Irta Könn József. fordította az esztergomi szt. Benedekrendi kath. főgimn. Mária-kongregációja. Már második kiadásban lát napvilágot ez a kis zsebbe való könyvecske, mely az ifjú embereknek akar jó barátja s tanácsadója lenni az élet harcaiban. A könyvnek különösen a második része érdemel figyelmet, ahol a keresztény házasságról s a vele kapcsolatos kérdésekről beszél. Elég csak a címetek idézni: Ismeretségek. Szereltem

minden komolyság nélkül. Az ilyen szemlelem jellemtelenné, lelkiismeretlenné tesz.

A könyvecske ára I kor. Az érettebb ifjúságnak hasznos olvasókönyv. Kapható a fordítóknál Esztergomban.

Mária Kongregáció. Hitbuzgalmi képes havi folyóirat. Szerkeszti B a n g h a Béla S. J. Egész évre 4 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VIII. Horánszky utca 20.

Szám: 14/1918. vhtó.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1914. évi 5470—2 sz. végzése következtében Dr. József Manó ügyvéd által képviselt Magyarigeni tktár rt. javára, ellen 72 K. s jár. erejéig 1916. évi március hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 1 telen, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíró 1916. évi Pk. 1962/2 sz. végzése folytán 72 K. tőkekövetelés, ennek 1914. évi agasztus hó 14-ik napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 150 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig I g e n p a t a k községben ados lakásán, leendő eszközölsére 1918. évi április hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Nagyenyed, 1918. évi április hó 11.

Schottl kir. bír. vghtó.

Szám: 190/1918. vhtó.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1914. évi 3198 sz. végzése következtében Dr. József Manó helyi ügyvéd által képviselt Kereskedelmi bank r.-t. javára, sárdi lakosok ellen 200 kor. s jár. erejéig 1914. évi dec. hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 790 koronára becsült következő ingóságok u. m. 1 telen, 4 borju ezek a Julia taktár 230 kor. s. j. kielégítésére és 1 rosta, 1 székér, 1 eséplőgépj nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíró 1917. évi Pk. 564 számú végzése folytán 20 kor. tőkekövetelés, ennek 191. évi hó napjától járó % kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 11 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig adosok lakásán Sárdon leendő

megtartására 1918. évi április hó 30-ik napjának délutáni 5 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Gyulafehérvárt, 1918. évi április hó 14.

Szentmiklós András
kir. bír. véghtó.

Ha fiát szakszerűen, modern épület és finom butormunkára óhajja taníttatni adja hozzám, ahol több

Tanoncok felvételnek

Hinger József asztalos mesternél Gyulafehérvár Széchenyi út 10. Előjegyzéseket az iskolai év befejeztére elfogadok.

Egyházi nyomtatványok jegyzéke.

Áprilisi Reláció.

VII. Reláció. Papi húsvéti lelkigyakorlatokról szóló jelentés, rsz. 376. 6 f. (Csak esperesek részére).

Májusban Reláció nincsen előírva.

Juniusi Relációk.

VIII. Reláció: Első áldozásról s a húsvéti időben végzett gónásokról szóló kimutatás. Rsz. 377.

VIII. Reláció: (U.e. esp. részére, rsz. 378.)

IX. Reláció: Tavaszai koronagyűlés jegyzőkönyve. rsz.379. (Csak esperesek részére.)

Juliusi Relációk.

X. Reláció: Iskol. szoló jelentés, rsz. 380.

X. Reláció (B. I.):Fiúgyerm. isk. kimut. Espersek részére rsz. 408.

X. Reláció (B. II.) Leánygyerm. isk. kimut. Esp. r. rsz.409.

XI. Reláció: Hitoktat. szoló jel. rsz. 381.

XI. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 382.

Márciusban Reláció nincsen előírva.

Augusztusi Reláció.

XII. Reláció: Kath. egyesületekről szóló jelentés, rsz. 383.

XII. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 384.

Szeptemberi Reláció.

XIII. Reláció: Plebániai schematismusi adatok. rsz. 385.

Kaphatók: a Püspöki Lyceumi Könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

Fleischer János
(Keresztény katolikus cég.)
egyházi ruha és reverenda zászló
PÉCS, Ferenciek-utca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyháziruhák

készítésére rendeztem be. Mindennemű egyházi ruhák: casulák pluvialék velumok, baldachinmok minisztráns ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készíttetnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem versenyképes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabászat, mint ár és minőség tekintetében. — Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olesón és jól eszközölhetnek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen!

Személyesen is megjelenek.